

Маньгора В.В.,
кандидат педагогічних наук,
доцент, професор кафедри права
ПрАТ «Вищий навчальний заклад «МАУП»
Вінницького інституту
(м. Вінниця, Україна)

ОСОБЛИВОСТІ ДИСТАНЦІЙНОЇ ЮРИДИЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ

Сьогодні все більшого поширення набуває дистанційна освіта. Збільшується кількість вузів, які пропонують дистанційну форму навчання, в тому числі і юридичну, така тенденція спостерігається у всьому світі. Провідні світові навчальні заклади відкривають центри дистанційного навчання в інших країнах, найбільш віддалених точках Земної кулі.

Цільовою аудиторією дистанційних навчальних центрів є громадяни України, які тимчасово або постійно навчаються або працюють за кордоном, особи проживають у географічно віддалених від ВНЗ населених пунктах, особи з особливими потребами, особи, які спроможні самостійно або прискорено опанувати навчальні програми.

Дистанційна освіта - це форма навчання, рівноцінна з очною, вечірньою, заочною та екстернатом, що реалізується, в основному, за технологіями дистанційного навчання [2]. Дистанційна освіта це освіта, яку людина може здобувати протягом всього життя. Безперервність освіти зумовлене розвитком науково-технічного процесу, зміною вимог до працівників. Безперервна юридична освіта ґрунтується на досягненні юриспруденції, педагогіки, інформатики та інших наук.

Серед найбільш часто використовуваних термінів, що відносяться до дистанційного навчання, можна назвати наступні: кореспондентна освіта, домашнє навчання, самостійне навчання, зовнішнє навчання, безперервне навчання, дистанційне навчання, навчання з опорою на технічні засоби, або опосередковане навчання, відкрите навчання, відкритий доступ, гнучке і розподілене навчання.

Під дистанційним навчанням відповідно до п. 1.2 «Положення про дистанційне навчання» від 23 квітня 2013 р. розуміється індивідуалізований процес набуття знань, умінь, навичок і способів пізнавальної діяльності людини, який відбувається в основному за опосередкованої взаємодії віддалених один від одного учасників навчального процесу у спеціалізованому середовищі, яке функціонує на базі сучасних психолого-педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій [2].

Дистанційне навчання від традиційних форм відрізняють наступні риси: гнучкість, модульність, паралельність, охоплення, технологічність, соціальна рівність, нова роль викладача.

Нормативно-правове регулювання дистанційної освіти у ВНЗ України за дистанційною формою навчання здійснюється відповідно до Конституції України (статті 41, 54), Цивільного кодексу України (статті 418-448), Закону України «Про вищу освіту» від 01.07. 2014 р. (стаття 49), Закону України „Про Національну програму інформатизації від 04.02.1998 р., Закону України «Про авторське право і суміжні права» від 23.12.1993 р., «Про інформацію» від 02.10.1992 р., Постанови Кабінету Міністрів України „Про державну реєстрацію авторського права і договорів, які стосуються права автора на твір” від 27.12.2001 р., Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження переліку галузей знань і спеціальностей, за якими здійснюється підготовка здобувачів вищої освіти» від 29.04.2015 р. № 266, Постанови Кабінету Міністрів України «Про затвердження Ліцензійних умов провадження освітньої діяльності закладів освіти» від 30.12.2015 р. № 1187, Указу Президента України «Про заходи щодо розвитку національної складової глобальної інформаційної мережі Інтернет та забезпечення широкого доступу до цієї мережі в Україні» від 31 липня 2000 р. № 928/2000, «Концепції розвитку дистанційної освіти в Україні» затвердженої постановою Міністерством освіти і науки України 20.12.2000 р., «Положення про дистанційне навчання» (наказ Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466, «Про затвердження норм часу для планування і обліку навчальної роботи та переліків основних видів методичної, наукової і організаційної роботи педагогічних і науково - педагогічних працівників вищих навчальних закладів» (наказ Міністерства освіти і науки України від 07.08.2002 р. № 450), «Щодо Рекомендації про порядок і створення, організацію і роботу державної екзаменаційної (кваліфікаційної) комісії у вищих навчальних закладах України» (лист Міністерства освіти і науки України від 29.12.1993 р. № 83-5/1259), «Про затвердження Примірного статуту вищого навчального закладу» (наказ Міністерства освіти і науки України від 05.02.03. № 60 р.), «Про затвердження Положення про проведення практики студентів вищих навчальних закладів України» (наказ Міністерства освіти і науки України від 08.04.1993 р. № 93), «Про затвердження Положення про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів вищих навчальних закладів освіти» (наказ Міністерства освіти і науки України від 15.07.1996 р. № 245), «Про затвердження Вимог до вищих навчальних закладів та закладів післядипломної освіти, наукових, освітньо-наукових установ, що надають освітні послуги за дистанційною формою навчання

з підготовки та підвищення кваліфікації фахівців за акредитованими напрямами і спеціальностями» (наказ Міністерства освіти і науки України від 30.10.2013 р. № 1518, «Про затвердження Положення про академічні відпустки та повторне навчання у вищих закладах освіти» (наказ Міністерства охорони здоров'я України від 06.06.1996 р. № 191/153).

Навчатися дистанційно можуть особи, які здатні і мають можливість отримувати знання та виконувати навчальний план за допомогою дистанційних освітніх технологій, Інтернету, а також використання інших видів комунікаційних засобів.

До позитивних аспектів юридичної дистанційної освіти можна віднести такі можливості, як:

- здобуття освіти особами, які за тих чи інших обставин не в змозі отримати її іншим способом;
- здобуття освіти без відриву від виробництва, місця проживання, а також здобуття одночасно декількох освіт у різних навчальних закладах;
- здобуття освіти в зручний для студента час, у зручному місці та зручному темпі навчання;
- формування з набору незалежних навчальних курсів (модулів) оптимального індивідуального або групового плану навчання;
- одночасне спілкування студентів із викладачами та між собою незалежно від місця їх перебування та часу входження в інформаційну та телекомунікаційну мережу;
- зменшення витрат на проведення навчання (немає витрат на оренду приміщень, на дорогу до місця навчання як у викладачів, так і студентів);
- підвищення якості освіти за рахунок використання сучасних засобів, великих електронних бібліотек тощо;
- створення єдиного освітнього простору;
- використання найсучасніших досягнень інформаційних та телекомунікаційних технологій в освітньому процесі тощо.

У свою чергу негативними аспектами юридичної дистанційної освіти можна вважати:

- фактичну відсутність вітчизняних розробок кваліфікованих засобів навчально-методичного забезпечення (електронних підручників та книг, тестів та віртуальних тренажерів тощо) зі спеціальності «правознавство»;
- низький рівень комп'ютеризації навчальних закладів;

- відсутність досконалої нормативної бази існування і розвитку дистанційної освіти та державно визнаних концептуальних розробок, що нівелює її загальнодержавне значення і зводить його до корпоративних інтересів окремих груп осіб, які інколи можуть бути і не зовсім компетентними в цій галузі та ін. [1].

Висновок.

Упровадження дистанційного навчання у вищих навчальних закладах, у тому числі юридичних, дозволить значно покращити підготовку майбутніх юристів, але необхідною умовою є вдосконалення інформаційного забезпечення навчального процесу, врахування новітніх досягнень науки і техніки, розробки нових методик навчання.

Список використаних джерел:

1. Закон України «Про вищу освіту» № 1556-VII від 01.07.2014 р. // Відомості Верховної Ради України (ВВР). – 2014. – № 37–38. – С. 16–27.

2. Концепція розвитку дистанційної освіти в Україні, затверджена Постановою МОН України від 20 грудня 2000 р. - [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://www.osvita.org.ua/distance/pravo/00.html>

3. Положення про дистанційне навчання, затвердженого Наказом Міністерства освіти і науки України від 25.04.2013 р. № 466 - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon2.rada.gov.ua/>

3. Прилипко С.М. Сучасні інноваційні підходи в навчальному процесі / С.М. Прилипко, С.М. Іванов - [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.uk.xlibx.com/4ekonomika>

4. Грузінов А. Юридична освіта: тенденції впровадження дистанційної форми навчання / А. Грузінов, О. Грузінов // Юридична газета. – 2015. – 24 листопада – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://jur-gazeta.com>